

ANARCHISTICKÝ MĚSÍČNÍK

číslo 199
červen 2025

vydává Nakladatelství Anarchistické federace
www.afed.cz // afed@afed.cz

SQUATING JE ŘEŠENÍ

Koncem května jsme mohli názorně vidět, jak vypadá kapitalistický pořádek v praxi. V Praze došlo k souboji hodnot, který se neobešel bez násilí. **Na jedné straně lidé, obyvatelé města, na straně druhé nadnárodní korporace a policie.** Jak to dopadlo, si asi může každý domyslet podle rozložení sil – na jedné straně odhodlanost a solidarita, na straně druhé moc peněz, hrubé násilí a opora v asociální buržoazní zákonnosti.

O co šlo? O **další prázdný dům v Praze.** Konkrétně o budovu v Papírenské ulici. Tu před třemi lety koupila korporace Lidl, nájemníky vystěhovala a dům ponechala prázdný a bez využití. To vše v době, kdy se skloňuje nedostupnost bydlení všude možně. No dobře, většina politiků o tomto problému nemluví. Zejména těch pravicových – což jsou svým způsobem dneska všichni. Pro ně nikdy nebylo to, co trápí obyčejné lidi, tématem. A ani nebude, i kdyby rozdali sebevíc porcí předvolebního guláše a naslibovali hory doly lidem, kteří v naivní víře ve zlepšení parlamentní cestou chodí k volbám.

Slepý možná a naprosto asociální člověk určitě by asi neviděli, že vedle prázdných domů je ve městě spousta lidí, kteří si nemohou dovolit vlastní bydlení a často nedosáhnou ani na placení přepálených nájmů. A rozhodně nejde jen o lidi, kteří jsou dlouhodobě bez domova a nuceni žít na ulici za každodenních nástrah počasí a ústrků ze strany represivních složek. Je obrovské množství dalších, kteří přežívají na hraně chudoby, upadají do dluhových pastí, jsou nuceni často měnit bydliště či si pronajímat kout v jednom bytě spolu s několika dalšími lidmi. A rozhodně nejde o to, že by se lidé nesnažili. Jenže **životní podmínky určované nízkými platy a vysokými nájmy mnoho možností a volnosti nenabízejí.**

A právě skupina takových lidí se rozhodla obsadit zmíněný prázdný dům.

Vždyť je to evidentní a logické. Na jedné straně domy bez lidí a na druhé straně lidé bez bydlení. Řešení se nabízí samo – **ať se lidé, kteří nemají kde bydlet, nastěhují do domů, které zejí prázdnotou.**

Jenže ne v kapitalismu. Ale proč to nejde? Prostě proto. **Kapitalistická logika to neumožňuje.** Kapitalismus je totiž založen na několika pilířích, mezi něž rozhodně nepatří potřeby obyčejných lidí, ledaže by se na nich dalo vydělat. Zisk je to jediné, co má v kapitalismu smysl. Abyste mohli generovat zisk, musíte být vlastníky kapitálu. Pak můžete pobírat rentu, zúčtovat investice, ždímat úroky, pronajímat, vyko-

řisťovat jiné lidi (tzn. kupovat si jejich těla a čas a kořistit nadhodnotu toho, co vyprodukují)... Nebo můžete něco nakoupit a mít v tom prostě jen uložené peníze nebo čekat, až to stoupne na hodnotě a vy to se ziskem prodáte. Tak je to i s domy a byty.

Nejdůležitějším pilířem kapitalismu je téměř náboženský předpoklad, že soukromé vlastnictví je svaté. Soukromé vlastnictví chápeme jako vlastnictví prostředků ke generování zisku či uchování bohatství, na rozdíl od osobního vlastnictví, které tvoří prostředky, jež člověk bezprostředně potřebuje a sám je využívá. Dalším pilířem kapitalismu je stát, jenž se stará, aby soukromé vlastnictví bylo ochráněno před potřebami společnosti. To je také stěžejní důvod existence policie – instituce, jež je nástrojem státního monopolu na násilí a neváhá ho užít v případech, kdy je ohroženo soukromé vlastnictví nespokojeným obyvatelstvem.

A jsme zpět na konci května v Papírenské ulici, kde **policie násilně vyhání lidi z prázdného domu,** aby ho nadnárodní korporace mohla dál nechávat bez užitku. Kolik takových zásahů jsme za ty tři dekády kapitalistického „požehnání“ už zažili? A mnohé budovy, kterým se lidé snažili dát opět život, dál chátrají. Peníze vlastníků uložené do pozemků pod nimi jsou totiž v kapitalismu víc než potřeba lidí bydlet důstojně ve svém městě.

Obsazování dlouhodobě nevyužívaných prostorů se říká squatting. U nás asi nejznámějšími squateri byli Rychlé šípy, kteří si v podobném objektu zřídili svou klubovnu. Dnes by jejich příběh skončil po dvou stránkách popisem svištících policejních obušků a odvozem na fízlárnu.

Kapitalismus je zvrhlý systém, který umožňuje komodifikaci lidských potřeb a vydělávání na nich těmi, kdož si uzurpují právo vlastnit prostředky k jejich naplňování. Pokud dotáhneme kapitalistickou logiku do extrémních důsledků, může nějaká korporace skoupit veškeré potraviny a neumožnit k nim přístup ostatním. Obdobně může skoupit veškeré obytné domy ve městě a pronajímat je jen turistům, zatímco z místního obyvatelstva se stanou bezdomovci.

Ano, je to souboj hodnot. A **je na nás rozhodnout se, jaký chceme svět.** Takový, kde vládne zisk, vlastníci jsou s podporou policie neomezenými pány a na lidech nezáleží? Nebo naopak **takový, kde jsou na prvním místě potřeby lidí a funguje princip sociální spravedlnosti a vzájemné pomoci?**

My, anarchistky a anarchisté, máme jasno.